

Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στη Γλώσσα Β' Γυμνασίου

Γραμματική και Συντακτικό με βάση
τις ενότητες του σχολικού βιβλίου

Μεθοδολογία Διορθωτικής Αγωγής γραπτού λόγου σε μαθητές με ΕΜΔ

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Από τον τόπο μου σ' όλη την Ελλάδα.....	11
Ζούμε με την οικογένεια.....	37
Φίλοι για πάντα.....	63
Το σχολείο στον χρόνο.....	73
Συζητώντας για την εργασία και το επάγγελμα.....	87
Παρακολουθώ, ενημερώνομαι και ψυχαγωγούμαι από διάφορες πηγές (ΜΜΕ, Διαδίκτυο, κτλ.).....	104
Βιώνοντας προβλήματα της καθημερινής ζωής.....	111
Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα.....	118
Ταξίδι στον μαγικό κόσμο του διαστήματος.....	125

Θεωρητικό υπόβαθρο

Γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα

Μορφοσυντακτικά φαινόμενα

Παρουσιάστηκε στο 4ο Διεθνές Συνέδριο Για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής
Καινοτομίας, στη Λάρισα, 12-14 Οκτωβρίου 2018.

Περίληψη

Η αποτελεσματική διδασκαλία των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες αποτελεί ένα διαρκές ζητούμενο, κυρίως για τον χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, διότι το σύνολο σχεδόν των μελετών και των παρεμβάσεων έχουν εστιάσει στον χώρο της πρωτοβάθμιας και της προσχολικής εκπαίδευσης. Εκ των πραγμάτων, η μετάβαση από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προξενεί άγχος, πόσο μάλλον, στους μαθητές με ΕΜΔ, αφού η δευτεροβάθμια εκπαίδευση εμπεριέχει ποικίλες αλλαγές. Ως αποτέλεσμα, αρκετά παιδιά μεταβαίνοντας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν δέχονται καμία στήριξη, αποτυγχάνουν, βιώνουν ματαιώσεις και συχνά εγκαταλείπουν το σχολείο. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση διορθωτικής αγωγής μαθησιακών δυσκολιών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διαμορφώθηκε ένα πρόγραμμα παρέμβασης για τη Νεοελληνική γλώσσα, με στόχο την ενίσχυση ικανοτήτων παραγωγής και επεξεργασίας γραπτού λόγου. Συμπερασματικά, αναδεικνύεται ότι τα προγράμματα διορθωτικής αγωγής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση συνεισφέρουν στην ενίσχυση των γνωστικών ικανοτήτων των μαθητών με ΕΜΔ και στην ομαλή ένταξή τους στο σχολικό περιβάλλον.

Λέξεις κλειδιά: μαθησιακές δυσκολίες, διορθωτική αγωγή, δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Εισαγωγή

Η μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο είναι μία μεταβατική -γνωστικά και ψυχολογικά- περίοδος που χαρακτηρίζεται από ανάμεικτα συναισθήματα. Οι έφηβοι πια μαθητές αγωνιούν για το νέο ξεκίνημα που εκτυλίσσεται μπροστά τους, ανυπομονώντας να εξερευνήσουν το άγνωστο. Συναισθήματα χαράς και φόβου συνδέονται μεταξύ τους σε ένα παράξενο μείγμα.

Ειδικότερα, για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, η είσοδος στο σχολικό περιβάλλον του Γυμνασίου είναι συνδυασμένη πολλές φορές με αρνητικά αισθήματα. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες κάποιες φορές μπαίνοντας στον στίβο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θεωρούν ότι μπορούν να αντιστρέψουν το αρνητικό κλίμα του Δημοτικού, γι' αυτό και χαρακτηρίζονται από ενθουσιασμό και χαρά για τη νέα τους αρχή (Σιόμποτη, 2007). Ξέρουν, όμως, ότι κάθε στιγμή μέσα στη σχολική τάξη του Γυμνασίου θα χρειαστεί να έρθουν αντιμέτωποι με τις δυσκολίες τους. Χαρακτηριστικά αναφέρω μία φράση μίας μαθήτριας Α' Γυμνασίου στην έκθεση Α' τριμήνου: «Άρχισε ένα μαρτύριο των παιδιών, δεν πειράζει 6 χρόνια είναι ακόμα θα περάσουν». Ο Χρηστάκης (2006) αναφέρεται στην αδυναμία του Γυμνασίου να προσφέρει εκπαιδευτικό έργο στα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και την αιτιολογεί με παράγοντες που έχουν σχέση:

Δομικά μέρη παραγράφου

Γραφικός Οργανωτής

Η παράγραφος είναι τμήμα του γραπτού λόγου με ολοκληρωμένο νόημα που μας πληροφορεί για ένα θέμα. Αποτελείται από:

τη **θεματική πρόταση** = παρουσίαση της κύριας ιδέας ή του θέματος της παραγράφου.
τα **σχόλια ή τις λεπτομέρειες** = ανάπτυξη της κύριας ιδέας της παραγράφου.
την **κατακλείδα** (δεν συναντάται σε όλες τις παραγράφους) = συνόψιση όσων έχουν αναφερθεί στις λεπτομέρειες ή σχόλια για τη βασική ιδέα της παραγράφου.

Θυμάμαι:

Θεματική πρόταση: Ψάχνω στην αρχή!

Λεπτομέρειες: Το θέμα αναλύουν!

Κατακλείδα: Στο τέλος βρίσκεται. Το συμπέρασμα μάς δείχνει!

Επισήμανση: Στις παραγράφους που ακολουθούν εντοπίζουμε τα μέρη από τα οποία αποτελούνται (θεματική πρόταση, σχόλια ή λεπτομέρειες, κατακλείδα).

Μοντελοποίηση

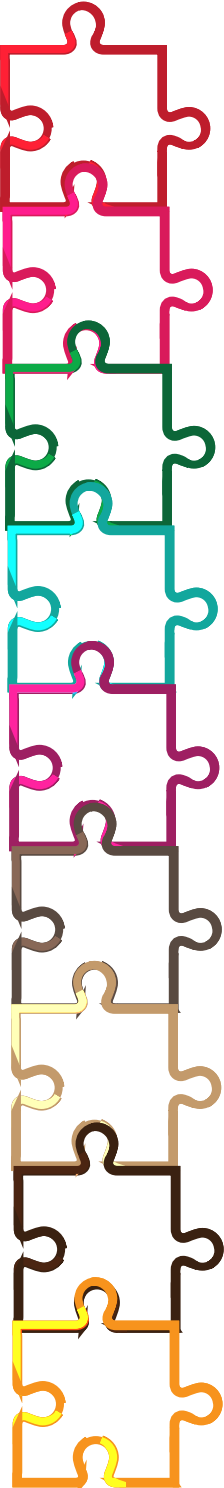
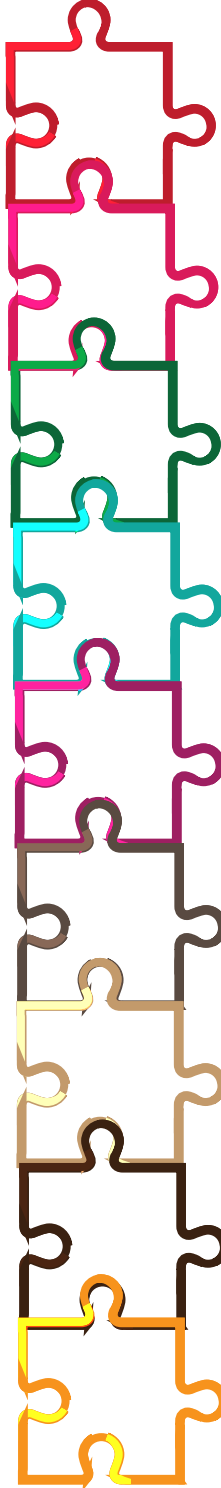
Τέσσερις μέρες αργότερα στεκόμουν στον Υμηττό κοιτώντας κάτω το τεράστιο σύμπλεγμα της Αθήνας και Πειραιά, πόλεις και προάστια, σπίτια πεταμένα σαν εκατομμύρια ζάρια πάνω στην αττική πεδιάδα. Στο νότο απλωνόταν το καθαρό γαλανό της θάλασσας στο τέλος του καλοκαιριού, χλωμά νησιά στο χρώμα της ελαφρόπετρας, και πέρα από αυτά, τα γαλήνια βουνά της Πελοποννήσου πάνω από τον ορίζοντα σε μια υπέροχη ακινητοποιημένη συνέχεια γης και νερού. Γαλήνια, υπέροχη, μεγαλειώδης, δοκίμασα επίθετα λιγότερα χρησιμοποιημένα, όμως καθετί άλλο έμοιαζε λιγότερο βαρυσήμαντο. Μπορούσα να δω ογδόντα μίλια μακριά και όλα ήταν αγνά, όλα ευγενικά, φωτεινά, απέραντα, όλα όπως ήταν πάντα.

[Τζων Φώουλς, Ο μάγος, «Κοιτώντας την Αθήνα»]

Θεματική πρόταση: Ψάχνω στην αρχή!
Λεπτομέρειες: Το θέμα αναλύουν!
Κατακλείδα: Στο τέλος βρίσκεται. Το συμπέρασμα μάς δείχνει!

Επισημανση: Χωρίζω τις σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Π.χ. Γλυκόφωνος: γλυκός + φωνή

Αγριολούλουδο=		+	
Ειρηνόφιλος=		+	
Ασημόχρυσος=		+	
Χιονόβροχο=		+	
Ψαρότοπος=		+	
Βιβλιόφιλος=		+	
Γλυκοχαράζει=		+	
Ανεμόβροχο=		+	
Σκληρόψυχος=		+	

Η ώρα της μετατροπής

Από ενεργητική σύνταξη:

Ο δάσκαλος διδάσκει τον μαθητή.

Υποκείμενο **Ρήμα** **Αντικείμενο**

Σε παθητική σύνταξη:

Ο μαθητής διδάσκεται από τον δάσκαλο.

Υποκείμενο **Ρήμα** **Ποιητικό Αίτιο**

Το ποιητικό αίτιο φανερώνει το πρόσωπο ή το πράγμα από το οποίο παθαίνει κάτι το υποκείμενο στην παθητική σύνταξη.

Μορφές: α) από + αιτιατική π.χ. Το σπίτι χτίστηκε **από τον χτίστη.**

β) με ή σε + αιτιατική π.χ. Είναι αγαπητός **σε όλους.**

Είναι λουσμένος **με φως.**

Ομαδοποίηση

Ενεστωτικό θέμα σε	Θέμα ενεργητικού Αορίστου σε	Θέμα παθητικού αορίστου σε	Παραδείγματα
Φωνήεν: υ, ου, ει, ι...	-σ-	-στ-/-θ-	σειώ/έσεισα, σείστηκε
-ε	-ευσ-	-ευστ-	εμπνέω, ενέπνευσα, εμπνεύστηκε
-αυ-/-ευ-	-αψ-/-εψ-/ -αυσ-/-ευσ-	-αυτ-/-ευτ-	γιατρεύω, γιάτρεψα, γιατρεύτηκε
-β-/-π-/-πτ-/ -φ-/-φτ-	-ψ-	-φτ-	ράβω, έραψα, ράφτηκε
-σσ-/-ττ- -γ-/-γγ-/-χ-/ -κ-/-χν- -δ-/-θ-	-ξ-	-χτ-	αναπτύσσω, ανέπτυξα, αναπτύχθηκε
-ζ-	-σ-/-ξ-	-στ-/-χτ-	πλέκω, έπλεξα, πλέχτηκε
-ν-	-σ-/-ν-	-θ-/-στ-/-νθ-	πιέζω, πίεσα, πίεςτηκε, πειράζω, πείραξα, πειράχτηκε
-αιν-	-αν-/-υν-/-ας-/ -ησ-	-ανθ-/-αθ-/ -ηθ-	λύνω, έλυσα, λύθηκε, μολύνω, μόλυνα, μολύνθηκε
-αρ-/-ιρ-	-αρισ-/-ιρισ-/ αρ-/-ιρ-	-αριστ-/ -ιριστ-	τρελαίνω, τρέλανα, τρελάθηκε, παρασταίνω, παράστησα, παραστάθηκε
			σοκάρω, σοκάρω /σοκάρισα σοκαρίστηκε

Αλλαγές στα ρήματα της Β' Συζυγίας:

Θέμα ενεργητικού αορίστου σε	Θέμα παθητικού αορίστου σε	Παραδείγματα
-ησ-	-ηθ-	γεννώ, γέννησα, γεννήθηκε
-ας-	-αστ-	κρεμώ, κρέμασα, κρεμάστηκε
-εσ-	-εστ-	τελώ, τέλεσα, τελέστηκε
-εσ-	-εθ-	επαινώ, επαίνεσα, επαινέθηκε
-αξ-	-αχτ-	κοιτώ, κοίταξα, κοιτάχτηκε
-ηξ-	-ηχτ-	τραβώ, τράβηξα, τραβήχτηκε

Υποδειγματική Διδασκαλία

Είδη ρημάτων με βάση το αντικείμενο

Μονόπτωτα:

Φωνάζουν ένα ή δύο όμοια αντικείμενα αγαπούν! Σε μία πτώση!
π.χ. Αγόρασα **σύκα**.
Αγόρασα **σύκα και μήλα**.

Δίπτωτα:

Δύο αγαπητικές έχουν, δύο πτώσεις αντικειμένων αγαπούν!

Η μία αγαπητική είναι το άμεσο και απαντά στην ερώτηση "Τι;"

και η άλλη αγαπητική είναι το έμμεσο και απαντά στην ερώτηση "Σε ποιον;"

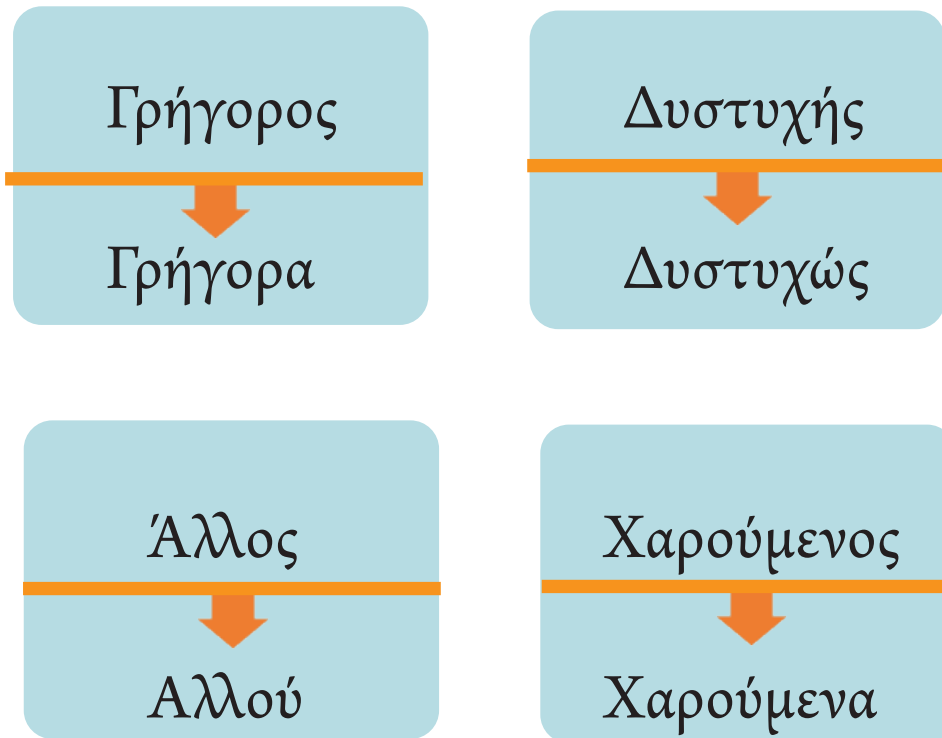
π.χ. Αγόρασα **ρούχα (άμεσο)** στην κόρη μου (**έμμεσο**).
Μου (έμμεσο) αγόρασε **ρούχα (άμεσο)**.

Σταθμός Διδασκαλίας

Υποδειγματική Διδασκαλία

Παράγωγα επιρρήματα από: επίθετα-μετοχές-αντωνυμίες

Γραφικός Οργανωτής

Σταθμός Επεξεργασίας

Δραστηριότητες Εμπέδωσης

Επισήμανση: Συμπλήρωσε τις προτάσεις με τον σωστό τύπο των **επιρρημάτων** που θα σχηματίσεις από τις παρακάτω λέξεις.

ανέλπιστος, άμεσος, ακριβής, ευγενικός, ευχάριστος, ασυνήθιστος

- α. Το τρένο έφτασε στον σταθμό **ακριβώς** στις δέκα.
- β. Η κίνηση στους δρόμους ήταν _____ αυξημένη.
- γ. Ο θείος μου εκλέχτηκε βουλευτής _____.
- δ. Του ζήτησα μία χάρη, αλλά αρνήθηκε _____.
- ε. Όλοι ζητούν να συγκληθεί _____ το υπουργικό συμβούλιο.
- στ. Ο Σπύρος θα μιλήσει για μένα πολύ _____.